

Пише:

Мира
Поповић

Париз, април 2007.

Француски писац, новинар и издавач Жерар де Вилије аутор је 167 шпијунско-полицијских романа о пустоловинама аустријског принца Малка Линга, агента у служби ЦИА-е. Секс, актуелност, међународни контекст догађаја и аутентичност ликова и места у којима се радња романа одвија, главне су карактеристике стила Жерара де Вилијеа, који романе са ознаком « SAS » (француска скраћеница од Малкове титуле « Његово пресветло височанство ») објављује већ 40 година. Последњи његов роман из серије « SAS » носи наслов « Досије К. », а посвећен је, као што стоји у поднаслову, « хајци за неухватљивим Радованом Караџићем. » Сада му је у штампи « Полонијум 210 », с поднасловом « Како је Владимир Путин учинио да се убије Александар Литвиненко. »

Велики део романа из серије « SAS » - а њихов аутор чак тврди да је то 80 одсто - заснован је на стварности, док је остало фикција. Верност и аутентичност прича много дугују његовим изворима за које је недавно открио да су из редова разних француских тајних служби.

Крупна имена некад на челу тих служби, као и жива легенда међу француским обавештајцима, генерал Филип Рондо, његови су пријатељи и снабдевали су га годинама информацијама које он никада није злоупотребио, не рекавши никад више него што је смео, како сам објашњава.

Један од главних извора за књигу « Досије К. » био му је генерал Рондо, исти онај који се својевремено прославио хватањем бившег светског терористе број један Карлоса у Судану. Генерал Рондо био је до одласка у пензију крајем 2005. године задужен у француском Министарству одбране за координацију трагања за Радованом Караџићем. Де Вилије каже да му је генерал Рондо дао контакте на терену, упутио га на многе писте и испричао му ствари о Караџићу о којима је он проговорио тек пошто је генерал отишао у пензију, и уз његово одобрење.

КИШОБРАН : У романима чија се радња дешава у бившој Југославији са прилично уверљивости говорите о тајним службама као што су Удба, СДБ, БИА... Одакле долазе сва та обавештења ?

ДЕ ВИЛИЈЕ : Узмимо за пример БИА-у. Морам да кажем да имам много извора и пријатеља у обавештајним службама, француским, немачким, америчким, али и другим као што је либанска. И, преко људи из тих служби који су на радним местима у Београду, срео сам људе из српских тајних служби.

Једном сам провео викенд на броду са неким из БИА-е. Није то ништа изузетно. Пре свега, људе из БИА-е није тешко наћи, а потом ја имам и пуно пријатеља новинара у Београду, нарочито у АФР-у. Много волим ту земљу. Много волим бив-

шу Југославију, а посебно Србију. Имам, дакле, пуно локалних извора.

КИШОБРАН : У « Досијеу К. » помињете поименице неке бивше и садашње припаднике обавештајних служби у Србији, у Црној Гори...

ДЕ ВИЛИЈЕ : Да, у Подгорици сам упознао шефа црногорске обавештајне службе Душка Марковића, који је веома симпатичан. Он је још на том положају. У Сарајеву сам, на пример, упознао Мунију Алибабића, који је сада напустио положај, а који је био шеф муслиманске тајне службе у Босни. Он зна много ствари јер је радио на Караџићевом досијеу.

КИШОБРАН : Обелоданили сте да Вам је, са француске стране, важне информације за писање « Досијеа К. » дао генерал Филип Рондо...

ДЕ ВИЛИЈЕ : Са генералом Рондоом сам пријатељ већ 26 година. Он је, од стране француске владе, био задужен за трагање за ратним злочинцима. На томе је радио годинама и познавао је веома добро досије Караџић. Генерал Рондо ми је дао контакте, на пример, са Душком Марковићем. Препоручио ме је њему, а такође и Мунији Алибабићу.

КИШОБРАН : Једна од смерница које Вам је дао генерал Рондо одвела Вас је на Свету Гору.

И тамо се, у Вашем роману, Караџић неко време крио...

ДЕ ВИЛИЈЕ : Био сам три дана на Светој Гори и посетио сам манастир Хиландар. Караџић је тамо више пута боравио. Мислим да је ове зиме опет био у Грчкој, али не на Светој гори, не у неком манастиру. Знате, постоји неко ко игра велику улогу у Караџићевом животу. То је кћерка лекара из Фоче који је био његов најбољи пријатељ. Умро је од срчаног удара пре годину и по дана. Она (кћерка Караџићевог пријатеља) је била ове зиме у Грчкој.

КИШОБРАН : Име те младе жене које користите у « Досијеу К. » - Гордана Старовић - је измишљено?

ДЕ ВИЛИЈЕ : Да. Остало је верно: она станује у Београду, радила је у болници у Земуну, где мислим да још увек ради. Упознао сам и њену мајку и њу. Стицајем околности, десило се да је један мој српски другар био њен младић пре неколико година. Њен отац је био веома, веома близак са Караџићем. У Србији то нису јасно схватили, јер је био раздвојен од жене. Она је живела у Београду, а он у Фочи. Он није виђао Караџића у Београду, јер никада није ишао у Београд. Али, његова кћерка је путовала у Фочу да га види. Тако је као врло млада упознала Караџића и сагледала пријатељство Караџића са њеним оцем. Она је врло привржена Караџићу.

КИШОБРАН : У роману « Досије К. » говорите и о пожару који је захватио манастир Хиландар на Светој Гори. У стварности, то је било 2004. године...

ДЕ ВИЛИЈЕ : Хиландар су запалили Британци.

КИШОБРАН : Невероватно!

ДЕ ВИЛИЈЕ : Тај пожар су изазвали људи из британске тајне службе, који су желели на тај начин да натерају

Караџић да изађе из манастира.

КИШОБРАН : Хоћете да кажете да је истинит део књиге « Досије К. » у којем говорите о пожару у Хиландару у време када се Караџић у њему налазио ? Додуше, у књизи остављате сумњу да су пожар изазвали Американци...

ДЕ ВИЛИЈЕ : Сасвим истинит. Био сам на Светој гори годину дана касније, у лето 2005. и видео како је манастир много општећен. Да,

Жерар де Вилије

у књизи говорим о Американцима, а у стварности су то били Енглези.

КИШОБРАН : Сигурни сте у то? ДЕ ВИЛИЈЕ : Потпуно. Знам шта говорим и стојим иза тога.

КИШОБРАН : Караџића описујете као интелектуалца и смотивца...

ДЕ ВИЛИЈЕ : Караџића сам настојао да опишем таквим каквим сам га осетио преко људи који га добро познају. Он није карикатура.

Караџић је пре интелектуалац, запаљен као многи политичари и, коначно, није много несрећан у животу. То је човек који много воли да медитира. Караџић није човек акције. Био је у Београду да види унука када се родио. Занимљиво је да сам то знао пре него обавештајне службе, јер је један од мојих другара из АФР-а срео Караџића на улици.

КИШОБРАН : Када је то било? ДЕ ВИЛИЈЕ : Пре, мислим, шест година. Тада када му се родио унук.

КИШОБРАН : Дакле, Ви познајете особе које су се сретале са Караџићем и после 1999. године, од када га, како се тврди, нико жив није видео...

ДЕ ВИЛИЈЕ : То је било после 1999. године, негде 2000-2001. године, морао бих да проверим да бих Вам рекао тачно. У сваком случају, Караџић је често ишао у Београд. Тамо, и другде, виђао је само људе у које има поверења. Не верујем да виђа свог брата Луку, јер у њега нема поверења. То није био случај са пријатељем, лекаром из Фоче, којег је видео више пута, а који је умро у јуну 2005. Био сам у Србији у јуну прошле године, на годишњицу његове смрти.

КИШОБРАН : Јунак Ваших романа, агент ЦИА-е, аустријски принц Малко Линг има, осим титуле Његовог пресветлог височанства (SAS), и титулу « великог војводе од Србије ». Одкуда та титула ?

ДЕ ВИЛИЈЕ : То је стара титула из 16. века коју налазимо у Не-

мачкој. То је почасна, али потпуно аутентична титула коју носе многи припадници старе немачке аристократије. Данас то ништа не казује јер Србија није војводство, али некада је била и титула је стварна. За Малков лик инспирирао ме је један пријатељ, немачки барон. Он је имао ту титулу, наслеђивану у породици током шест-седам генерација.

КИШОБРАН : У роману « Пакт са ђаволом » Ваш јунак Малко јури одговорне за убиство премијера Зорана Ђинђића. Говорите о првеним береткама, БИА-и... Може ли да се зна на којим сте изворима градили ту књигу?

ДЕ ВИЛИЈЕ : Ја имам пуно извора, нисам се ослонио само на један. Неко ми исприча један део приче, неко други нешто друго... Важно је направити добру синтезу од материјала којим располажете и одвојити добре информације од погрешних.

КИШОБРАН : Дешава ли Вам се да добијете неку лажну информацију?

ДЕ ВИЛИЈЕ : Да, често. Могу да се преварим када правим хипотезе. Али у суштини, када представљам политичку ситуацију, мислим да сам објективан. Истина је да је Ђинђић убијен зато што је изручио Милошевића у Хаг, а спремао се да изручи и Младића и да похапси људе из Земунског клана. Истина је, такође, да је тужилац радио са Земунским кланом. Ђинђић је био наиван.

Истински је желео да повуче црту преко прошлости. Да би стигао тамо где је дошао, ослонио се на људе из Земуна, на бивше политичаре.

То је био његов « пакт са ђаволом ». Када је хтео да их напусти, реаговали су. Легија није ништа. Он је убица, али он није тај који је одлучио о убиству Ђинђића.

КИШОБРАН : Ко је одлучио? ДЕ ВИЛИЈЕ : То је група.

Знате, увек треба гледати ко од тога има користи. У овом случају то су истовремено припадници Земунског клана и присталице Младића и Караџића, који су још врло моћни. Када се ради о Младићу, то није само то. Реч је и о присталицама национализма, Велике Србије. Они су инкарнирани у Младићу или Караџићу, али то иде много даље од њих.

КИШОБРАН : Рекли сте да је тужилац радио са Земунским кланом...

ДЕ ВИЛИЈЕ : Да, и зато је Ђинђић убијен. Дао је тужиоцу налог да припреми редослед хапшења, а овај их је обавестио. То су ми рекли људи у Србији. То је врло логично.

Начин на који је убијен потврђује да је постојало саучесништво на врло високом нивоу. Јер, знало се све око његовог кретања, а убијен је усред града.

КИШОБРАН : Једном сте рекли да Ваше књиге одражавају 80 одсто стварности, а да је остало фикција. Да ли то важи и за Србију ?

ДЕ ВИЛИЈЕ : Наравно, а када је реч о Србији удео реалног је понекад и већи.

КИШОБРАН : Смем ли да Вас упитам зашто сте ми у овом интервјуу обелоданили неке ствари?

ДЕ ВИЛИЈЕ : Ја сам само одговорио на Ваша питања. ♦